

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА

*Кафедра слов'янської і германської філології
та перекладу*

**ПОЛЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ
ТА ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – польська»**

ЖИТОМИР – 2024

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол №8 від 26 квітня 2024 року)*

Рецензенти:

Ольга ЗАГОРОДНЯ – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Наталія АСТРАХАН – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри, завідувач кафедри германської філології та зарубіжної літератури Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Галина Весельська – кандидат філологічних наук, викладач-методист ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ».

Укладачі:

Алла ПРИЙМАК – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської і германської філології та перекладу Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Тетяна НЕДАШКІВСЬКА – кандидат філологічних наук, професор, зав. кафедри слов'янської і германської філології та перекладу.

П 49

Польська література в контексті світової та проблеми літературознавства: методичні рекомендації з вивчення нормативної освітньої компоненти "Польська література в контексті світової та проблеми літературознавства" для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська»: Житомир, 2024. 75с.

Тематичні блоки методичних рекомендацій складаються з програмних лекційних та семінарських питань відповідних розділів курсу польської літератури в контексті світової. Запропоновано систему завдань, розрахованих на організацію самостійної роботи студентів, а також теоретичні питання, творчі індивідуальні завдання, варіанти модульної контрольної роботи.

У посібнику епізодично використаний ілюстративний та текстовий матеріал, наявний у відкритому доступі в джерелах Інтернет.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Опис освітньої компоненти	7
Система рейтингового оцінювання всіх видів	8
Інформаційний обсяг освітньої компоненти	9
Модуль I. Старопольська література: історія, поетика та естетика	9
Лекційний курс	9
Лекційне заняття № 1: Вступ до курсу.....	9
Лекційне заняття № 2: Польська література доби Середньовіччя	11
Лекційне заняття № 3: Польська література доби Відродження.....	14
Лекційне заняття № 4: Бароко в польській літературі.....	17
Лекційне заняття № 5: Польська література часів Просвітництва	19
Модуль 2. Нова польська література: історія, поетика та естетика	22
Лекційне заняття № 6-7: Польський романтизм у світовому контексті	22
Лекційне заняття № 8-9: Рух від романтизму до реалізму в 1 половині XIX століття в світовому контексті.....	25
Лекційне заняття № 10-11: Позитивізм у польській літературі в світовому контексті літературі.....	28
Лекційне заняття № 12: Польська модерна література в світовому контексті.....	31
Лекційне заняття № 13-14: Література II Речі Посполитої та часів становлення ПНР	33
Лекційне заняття № 15-16: Література ПНР у світовому контексті.....	36
Модуль 3. Література сучасної Польщі: історія, поетика та естетика	39
Лекційне заняття № 17-18: Польська література після 1989 року в світовому контексті.....	39
Лекційне заняття № 19-20: Своєрідність польського постмодернізму	42
Лекційне заняття № 21-22: Основні тенденції розвитку польської поезії і драматургії постмодерної доби	44
Практичні заняття	47
Практичне заняття № 1: Польська література доби Середньовіччя.....	47
Практичне заняття № 2: Польська література доби Відродження.	48
Практичне заняття № 3: Бароко в польській літературі	50
Практичне заняття № 4: Польська література часів Просвітництва	53
Практичне заняття № 5-6: Польський романтизм у світовому контексті.....	55
Практичне заняття № 7-8: Рух від романтизму до реалізму в 1 половині 19 століття в світовому контексті.....	59
Практичне заняття № 9-10: Позитивізм у польській літературі	61
Практичне заняття № 11-12: Польська модерна література в світовому контексті.....	63
Практичне заняття № 13-15: Література II Речі Посполитої та часів становлення ПНР	64
Практичне заняття № 16-18: Література ПНР у світовому контексті.....	66

Практичне заняття № 19-21: Польська література 1960-1980-х років	67
Практичне заняття № 22-24: Література сучасної Польщі (1989 рік - початок 21 століття)	69
Практичне заняття № 25-27: Своєрідність польського постмодернізму.	70
ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	73
Перелік літератури, якою можна користуватися під час підготовки до практичних занять та модульних контрольних робіт	74

ПЕРЕДМОВА

Програма вивчення освітньої компоненти “Польська література в контексті світової та проблеми літературознавства” для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає освітньо-професійній програмі Слов’янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська.

Предмет вивчення освітньої компоненти – польська література як складова світового літературного процесу.

Освітня компонента має теоретико-практичне спрямування і складається з таких модулів:

Модуль 1. Старопольська література: історія, поетика та естетика.

Модуль 2. Нова польська література: історія, поетика та естетика.

Модуль 3. Література сучасної Польщі: історія, поетика та естетика.

Мета вивчення освітньої компоненти: вивчення феномену польської літератури з погляду історії, поетики та естетики в історії духовно-естетичного досвіду Польщі, який є невід’ємною частиною світової культурної панорами.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- ознайомити студентів з історією, основними напрямками та динамікою становлення польської літератури як науки, розвитку її жанрів;
- схарактеризувати контекст розвитку літератури Польщі;
- здійснити аналіз літературних творів, проблемних питань, що має суттєво поглибити загальну літературознавчу підготовку словесника.

Компетентності:

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти здатності розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК 6.Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК 7.Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК 8.Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

СК 9.Здатність компресувати різноманітні за змістом та жанром тексти державною та іноземною мовами, виділяючи основну інформацію, з використанням різних методів реферування та анотування.

СК 10.Здатність ефективно застосовувати перекладацькі трансформації (компресія, компенсація, генералізація, конкретизація, антонімічний переклад, описовий переклад, логічний розвиток понять тощо) для досягнення еквівалентності у перекладі різноманітних за змістом та жанром текстів державною та іноземною мовами.

СК 11.Здатність до міжкультурного спілкування в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання:

ПР 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПР 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПР 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та /або інноваційні розробки в галузі мовознавства та перекладознавства.

Опис освітньої компоненти

Освітня компонента «Польська література в контексті світової та проблеми літературознавства» викладається на 1-ому курсі, в 1-ому та 2-ому семестрах. На вивчення освітньої компоненти відводиться 270 годин, 9,0 кредиту ECTS.

Форма проведення занять: лекції та практичні заняття.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен, залік.

Вимоги до екзамену:

1. Володіння теоретичним та практичним матеріалом з курсу.
2. Зараховано всі завдання, передбачені робочою програмою.
3. Пройдено перевірку рівня засвоєння знань.
4. Виконано контрольні завдання в повному обсязі.

Система рейтингового оцінювання всіх видів

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Ваговий бал	Рейтингова оцінка	Критерії оцінки
1	Робота на практичному занятті (середня оцінка за семестр)	30	10	Правильна ґрунтовна відповідь, творче висвітлення проблеми. Студент володіє 90-100% теоретичних знань та вміє легко застосовувати їх на практиці.
			8	Правильна, але не достатньо повна відповідь (питання висвітлене на 75-89%).
			6	Питання висвітлене поверхово (50-74%).
			4	Відповідь неправильна.
			0	Студент не був присутнім на жодному
2	Аудиторна модульна контрольна робота	20	10	Студент самостійно глибоко підійшов до вирішення проблеми. Питання розкриті на 90-100%.
			5	Студент розкрив основну суть проблеми (на 75-89%), але має певні недоліки.
			3	Студент має загальне уявлення про проблему (на 50-70%) володіє
			2	Студент не розкрив проблему.
			0	Студент не виконав жодного завдання з аудиторної та з позааудиторної контрольних
3	Іспит	50	50 «5»	Студент показав обізнаність у теоретичному матеріалі (90-100% матеріалу) та високий рівень практичних умінь.
			30 «4»	Володіння 75-90% матеріалу, уміння застосовувати його у
			20 «3»	Студент має загальне уявлення про проблему (на 50-70% володіє
			0 – «2»	Не відповів на жодне запитання.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти

Модуль I. Старопольська література: історія, поетика та естетика

Вступ до курсу. Польська література доби Середньовіччя. Польська література доби Відродження. Бароко в польській літературі. Польська література часів Просвітництва. Проблеми поетики та естетики літератури Середньовіччя, Відродження та Просвітництва.

Лекційний курс

Лекційне заняття № 1

Тема лекції: Вступ до курсу

Мета лекції: ознайомити студентів з предметом польської літератури в контексті світової як наукової дисципліни, метою, завданнями і розділами курсу; визначити європейський характер польської літератури та її періодизацію.

Основні поняття теми: об'єкт, предмет, завдання, періодизація, польська література.

План лекції :

1. Об'єкт, предмет і завдання курсу «Польська література в контексті світової».
2. Європейський характер польської літератури.
3. Становлення та етапи розвитку польської літератури. Періодизація.
4. Панування латини в державному і культурному житті старої Польщі.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Що є об'єктом і предметом курсу курсу «Польська література в контексті світової»?
2. Які завдання стоять перед вивченням курсу?
3. З якими дисциплінами пов'язаний предмет?
4. Які століття охоплює ставропольська література?
5. Укажіть ці періоди.

6. Чому в польській державі і культурі, зокрема, панувала латинська мова?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopcziński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.

12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 2

Тема лекції: Польська література доби Середньовіччя

Мета лекції: ознайомити з витокami польської літератури, польським фольклором, роллю Біблії в зародженні польської літератури; становленням латиномовної історичної прози та її авторами – Галлом Анонімом, Віцентом Кодлубеєм, з поетикою та естетикою літератури цього періоду.

Основні поняття теми: польська література, фольклор, латиномовна проза, Біблія, літургічна драма.

План лекції:

1. Витоки літератури Польщі. Польський фольклор.
2. Визначна роль Біблії в становленні польської літератури доби Середньовіччя.
3. Формування латиномовної історичної прози.
4. Творчість Галла Аноніма, Віцента Кодлубея.
5. Становлення літургічної драми в середньовічній Польщі.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Чи збереглися пам'ятки польського фольклору? Чому?
2. Як представлені народні уявлення і світогляд у польських казках?
3. Розкажіть про роль Біблії в становленні польської літератури.
4. З якого століття з'являються перші переклади Біблії?
5. Які джерела були духовною основою Середньовіччя в усьому світі?
6. Чому період з 1050 по 1300 рік вважається періодом Високого Середньовіччя?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.

2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Інтернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 3

Тема лекції: Польська література доби Відродження

Мета лекції: дати загальну характеристику «золотого віку» польської літератури, ознайомити з розвитком польської літератури за Ягеллонів, польською латиномовною літературою даної епохи, з її поетикою та естетикою; формуванням польськомовної літератури й публіцистики, а також видатними письменниками цього періоду.

Основні поняття теми: польська література, Ренесанс, латиномовна література, польськомовної література, Миколай Рей, епоха Реформації.

План лекції:

1. Характеристика «золотого віку» польської літератури.
2. Розвиток польської літератури за Ягеллонів.
3. Роль Краківського університету в утвердженні ідей гуманізму.
4. Польська латиномовна література даної епохи.
5. Формування польськомовної літератури й публіцистики.
6. Миколай Рей і Ян Кохановський – видатні письменники польського Відродження.
7. Православні полемісти Речі Посполитої – М.Смотрицький, Х Філалет, І.Вишенський, С.Зизаній та інші.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Чому період Ренесансу вважають «золотим віком» польської літератури?
2. У чому полягала роль Краківського університету в утвердженні ідей гуманізму?

3. Як і чому гуманістичний рух у Польщі був пов'язаний з друкарством?
4. Розкажіть про значення винаходу книго друку.
5. Розкажіть про публіциста Яна Остроруга та його критику католицької церкви.
6. Що ви знаєте про перших польських поетів Юрія Дрогобича та Гжегожа Саноку та їхні твори?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.

9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 4

Тема лекції: Бароко в польській літературі

Мета лекції: дати загальну характеристику напряму бароко, ознайомити з розвитком польської літератури цього періоду та творчістю

світських барокових поетів, а також театром і драматургією польського бароко.

Основні поняття теми: польська література, бароко, театр і драматургія епохи бароко, шкільний театр.

План лекції:

1. Бароко як творчий метод, напрям та стиль.
2. Нове прочитання Біблії.
3. Світські барокові поети – Я.Морштин, Д.Наборовські, М. Сарбевський, С. Твардовський.
4. Куртуазний та шкільний театри в Польщі епохи бароко. Дидактична спрямованість шкільного театру.
5. Сатири К. Опалінського та В. Потоцького. Ян Хризостом та його «Мемуари».

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Які три етапи розвитку бароко вам відомі?
2. Дайте характеристику стилю бароко.
3. Чи мав стиль бароко лише метафізичну спрямованість? Пркоментуйте відповідь.
4. Що характерно для барокової словесності?
5. Розкажіть про М. Сарбевського як одного з найяскравіших постатей польського бароко.
6. За що сучасники називали С. Твардовського «польським Вергілієм»?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf

3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
- 10.Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
- 11.Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
- 12.Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwonaukowe PWN, 1989–1991.
- 13.Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
- 14.Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
- 15.Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: WydawnictwoNaukowe PWN, 2008. 908 s.

16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 5

Тема лекції: Польська література часів Просвітництва

Мета лекції: дати загальну характеристику епохи Просвітництва в Європі і Польщі, ознайомити з активною участю католицької церкви в поширенні просвітницьких ідей; розглянути зразки польської літератури «станіславового» та «постстаніславового» періодів та зародження романтичної прози.

Основні поняття теми: польська література, Просвітництво, театр, драматургія, публіцистика, «станіславовий» період, романтична проза.

План лекції:

1. Вплив розділів Польщі на розвиток культури.
2. Просвітництво в Європі і Польщі, Просвітницький культ Розуму і науки.
3. Роль католицької церкви в поширенні просвітницьких ідей.
4. Формування журналістики та публіцистики.

5. Польська драматургія початку 18 століття.
6. Ф.Заблоцький та Ю. Немцевич як представники патріотичної лірики рубежу 18-19 століть.
7. Драматургія кінця 18 століття: комедія, комічна опера, «міщанська драма».

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Схарактеризуйте Польщу 18 століття.
2. Які витоки Просвітництва?
3. Хто ввів термін «Просвітництво»?
4. Розкажіть про французький вплив на польське Просвітництво.
5. Що ви знаєте про просвітницький культ Розуму і науки?
6. Чому саме католицька церква брала активну участь у поширенні Просвітництва в Польщі?
7. Роль бібліотеки Залуських у поширенні просвітницьких ідей.

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.

2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Інтернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Модуль 2. Нова польська література: історія, поетика та естетика

Польський романтизм у світовому контексті. Рух від романтизму до реалізму в 1 половині XIX століття в світовому контексті. Позитивізм у польській літературі в світовому контексті. Польська модерна література в світовому контексті. Література II Речі Посполитої та часів становлення ПНР. Література ПНР у світовому контексті.

Лекційне заняття № 6-7

Тема лекції 6: Польський романтизм у світовому контексті

Мета лекції: дати загальну характеристику епохи романтизму в Європі і Польщі та історичним подіям, що сприяли формуванню романтизму, ознайомити з художньою програмою романтизму.

Основні поняття теми: польська література, романтизм, естетика романтизму, поетика романтизму.

План лекції

1. Поняття романтизму як літературного напрямку.
2. Історичні події, що сприяли формуванню романтизму.
3. Резонанс наполеонівських війн. Наполеон і Польща.
4. Естетика романтизму та його художня програма.
5. Програмні ідеї польських романтиків.
6. Проблема народності в польському романтизмі.
7. Тема природи в польському романтизмі.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Які ознаки романтизму як літературного напрямку?
2. Які історичні події сприяли формуванню романтизму в Польщі?
3. Як вплинули «Кодекс Наполеона» і сам Наполеон на державний устрій Польщі та погляди поляків?
4. Чому романтизм вважають виразником духовних прагнень епохи?
5. У чому шукали натхнення романтики?
6. Розкажіть про протиборство романтиків і класиків.
7. Чим відомий Казимир Бродзінський – поет, перекладач, літературний критик?
8. Як перша збірка віршів А.Міцкевича, видана в 1822 році, вплинула на вирішення конфлікту між класиками і романтиками?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.

5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kocpiński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 8-9

Тема лекції: Рух від романтизму до реалізму в 1 половині XIX століття в світовому контексті

Мета лекції: дати загальну характеристику 1 пол. XIX століття, з'ясувати проблему творчого методу польських письменників 1 половини XIX століття З. Красінського, Ц. Норвіда, В. Сирокомлі та ін.

Основні поняття теми: польська література, романтизм, реалізм.

План лекції

1. Проблема творчого методу польських письменників 1 пол. XIX століття.
2. Поетична творчість З.Красінського.
3. Художній світ польського поета Ц.Норвіда.
4. Лірика В.Сирокомлі та Т.Ленартовича.
5. Співіснування романтизму і реалізму в польській прозі рубежу 18-19 століть.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Прокоментуйте, в чому полягає новаторство і національна специфіка польського романтизму?
2. На чому зосереджують увагу письменники-реалісти?
3. Який жанр у польській літературі був поширений на початку 19 століття?
4. Які риси романтизму і сентименталізму залишилися в польській прозі 1 половини XIX століття?
5. Чому З.Красінського називають «віщим поетом»?
6. На чому базувалася поетика Ц.Норвіда?
7. Розкажіть про жанр «гавенди» в поезії В.Сирокомлі (шляхетської, жебрацької, жовнярської, історичної тощо).

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopcziński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.

13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 10-11

Тема лекції: Позитивізм у польській літературі в світовому контексті літератури

Мета лекції: дати загальну характеристику позитивізму, його антиромантичному спрямуванню, окреслити проблему «мистецтво і життя», визначити риси схожості і специфіку позитивізму і реалізму.

Основні поняття теми: польська література, позитивізм, реалізм, критика.

План лекції

1. Суспільно-політична ситуація в Польщі 2 половини 19 століття.

2. Зміна науково- освітньої парадигми та роль науки в 2 половині 19 століття.
3. Проблема «мистецтво і життя» та програма «співробітництва всіх поляків».
4. Антиромантичне спрямування позитивізму.
5. Позитивізм і реалізм.
6. Позитивістська критика.
7. Польські критики епохи позитивізму.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Якою була суспільно-політична ситуація в Польщі 2 половини 19 століття?
2. Чому в цей період загострилася проблема «мистецтво і життя»?
3. У чому полягала програма польських позитивістів «Співробітництво всіх поляків»?
4. Назвіть польських письменників-позитивістів.
5. Чому польський позитивізм називають Варшавським?
6. У чому полягала естетика позитивізму?
7. Спростуйте або підтвердіть думку: Найважливішою особливістю позитивістсько-реалістичної картини світу є психологізм, увага до внутрішнього «Я» людини.
8. У чому полягали позитивістські програми вирішення «єврейського питання»?
9. Ідеалізація емансипованої жінки як одне із чотирьох гасел Варшавського позитивізму.

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.

2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwonaukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.

15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 12

Тема лекції: Польська модерна література в світовому контексті

Мета лекції: дати загальну характеристику розвитку польської літератури кінця 19-початку 20 століть, визначити поняття модернізму, його естетики; розглянути творчість поетів, прозаїків і драматургів «Молодої Польщі».

Основні поняття теми: польська література, модернізм, «Молода Польща»

План лекції

1. Польська література кінця 19-початку 20 століть як одна з європейських літератур.
2. поезія «Молодої Польщі».
3. Проза «Молодої Польщі».

4. Драма і театр «Молдої Польщі».

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Які зміни в розвитку європейської і польської культури відбулися в перші десятиліття 20 століття?
2. Яку назву в науковій літературі отримав цей період у розвитку польської культури?
3. На якому тлі відбувався культурний розвиток поляків?
4. Назвіть автора цих рядків *«Що залишилось нам, що знаєм, коли вже жодна з давніх вір не до вподоби? Який же щит знайдеш від спису злости, людина схилу віку? Лиш голову безсило похилиєш...»*
5. У чому полягала модерна естетика «Молодої Польщі»?
6. Загальноприйнятими датами періоду діяльності «Молодої Польщі» вважаються 1890-1914 роки. Це так?
7. Назвіть поетів, прозаїків, драматургів «Молодої Польщі».

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.

2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 13-14

Тема лекції: Література II Речі Посполитої та часів становлення ПНР

Мета лекції: дати загальну характеристику літератури II Речі Посполитої та часів становлення ПНР, соціальних чинників, що вплинули на її розвиток; розглянути зразки поезії і прози у теоретичному й літературно-історичному аспектах.

Основні поняття теми: польська література, література II Речі Посполитої, проза, поезія, драматургія, поетичні й естетичні особливості.

План лекції

1. Розвиток польської літератури в міжвоєнне двадцятиліття.
2. Розвиток польської поезії в міжвоєнне двадцятиліття.
3. Розвиток польської прози в міжвоєнне двадцятиліття.
4. Особливості розвитку польської прози, поезії, драматургії в повоєнну добу.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Назвіть соціально-історичні чинники розвитку польської літератури часів Другої Речі Посполитої.
2. Якою була культурна політика польської держави в 30-ті роки 20 століття?
3. Які художньо-естетичні ідеали сповідувало об'єднання митців «Скамандери»?
4. Назвіть літераторів групи «Скамандери» та їхні твори.

5. Розкажіть про польських футуристів Б Ясенського, А.Стерна, Т.Чижевського, їхні погляди та творчі доробки.
6. Коли була написана трилогія Марії Домбровської «Ночі і дні»? У чому її новаторство?
7. У чому полягає новаторство оповідань і новел Бруно Шульца?
8. Продовжіть список видатних польських письменників міжвоєнного двадцятиліття: Леон Кручковський, Ванда Василевська, Станіслав Чернік, Станіслав Пентак, Станіслав Віткевич (Віткацій)....

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.

8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 15-16

Тема лекції: Література ПНР у світовому контексті

Мета лекції: дати загальну характеристику літератури ПНР та соціальних чинників, що вплинули на її розвиток, розглянути тенденції розвитку наукової фантастики і творчість С.Лема, а також особливості розвитку в 1960-1980 роках польської драматургії, критики та есеїстики.

Основні поняття теми: польська література, література ПНР, наукова фантастика, драматургія, критика, есеїстика.

План лекції

1. Польська література соціалістичної доби. Три її течії: конформістська, опозиційна, еміграційна.
2. «Покоління-56» («Сучасність») в польській літературі.
3. «Покоління-68» («Нова хвиля») в польській культурі 1968-1976 рр.
4. Польська наукова фантастика. Творчість С.Лема.
5. Розвиток драматургії у ПНР 1960-1980 рр.
6. Критика і есеїстика в ПНР 1960-1980 рр.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Схарактеризуйте польське літературне життя з 1960 року.
2. Навколо якого журналу об'єднувалася польська еміграція?
3. Які естетичні позиції сформулювали представники групи «Покоління-56»?
4. Які естетичні позиції сформулювали представники групи «Покоління-68»?
5. Розкажіть про особливості розвитку польської поезії 1960-1980рр.
6. У чому своєрідність лірики З.Герберта?
7. Назвіть найвідоміших представників польської драматургії повоєнного періоду.
8. Хто з польських письменників найвідоміший у фантастичному жанрі?
9. Як розвивалася польська критика і есеїстика в 1960-1980 роках?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopcziński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.

13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Модуль 3. Література сучасної Польщі: історія, поетика та естетика

Польська література після 1989 року в світовому контексті. Своєрідність польського постмодернізму. Основні тенденції розвитку польської поезії і драматургії постмодерної доби.

Лекційне заняття № 17-18

Тема лекції: Польська література після 1989 року в світовому контексті

Мета лекції: дати загальну характеристику польської літератури після 1989 року та соціальних чинників, що вплинули на її розвиток, розглянути тенденції її розвитку та найвидатніші твори сучасних польських авторів.

Основні поняття теми: польська література, сучасна література, масова література.

План лекції

1. Світова література після 1989 року (загальні питання).
2. Особливості культурного і літературного життя Польщі після 1989 року.
3. Феномен “масової літератури”.
4. Життя і творчість Іоанни Хмелевської.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Укажіть дату виникнення нового етапу в польській культурі і літературі?
2. Які політичні події дали цьому поштовх?
3. Чи характерні для польської літератури 80-х тенденції відходу від політично-документальної тематики?
4. Чому в ці роки набула поширення сатирично-гротескова література?
5. Доведіть або спростуйте думку польського письменника К.Брандиса *«Літературі в колишніх соціалістичних країнах йшов на користь опір, протистояння тоталітаризму»*.
6. У чому полягає феномен «масової літератури»?
7. Яке місце займає масова література в новітньому літературному процесі Польщі?
8. У чому полягає складність польського культурного життя кінця 20-початку 21 століття?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.

2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwonaukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.

15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 19-20

Тема лекції: Своєрідність польського постмодернізму

Мета лекції: дати загальну характеристику постмодернізму взагалі і польському, зокрема; розглянути тенденції розвитку та твори найвидатніших сучасних польських авторів-постмодерністів.

Основні поняття теми: польська література, сучасна література, постмодернізм, психологічний роман, «Покоління 1960-х».

План лекції

1. Постмодернізм у європейській культурі, його риси.
2. Своєрідність польського постмодернізму.
3. Творчість письменників «Покоління 1960-х».
4. Психологізм творчості О. Токарчук, В. Хорвата, М Туллі.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Коли в польську культуру зайшов постмодернізм?
2. Чому, на думку багатьох критиків, у його основі лежить розчарування в ідеалах модернізму?
3. Що характерно для постмодернізму?
4. У чому своєрідність польського постмодернізму?
5. Якою була тематика тогочасної польської прози? (М.Туллі «В червоному», О.Токарчук «Правік та інші часи» та ін.).
6. Який сенс вкладається в поняття «постмодернізм з людським обличчям».
7. Що спільного в творчості представників літературного «покоління 1960-х»?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.

4. Lewińska S. Literatura polska. Lwów: CBIT, 1996. 152 c.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.—Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1— Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989—1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.—Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурсы:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.:
<http://www.nbuv.gov.ua/>

Лекційне заняття № 21-22

Тема лекції: Основні тенденції розвитку польської поезії і драматургії постмодерної доби

Мета лекції: визначити риси польського постмодернізму, розглянути тенденції розвитку польської поезії і драматургії кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Основні поняття теми: польська література, сучасна література, постмодернізм, «Покоління Порно», поезія, драматургія.

План лекції

1. Своєрідність польського постмодернізму.
2. Пошук самовиразу в творах Я. Подсядла, М. Светліцького, В.Хорвата та ін.
3. Польська драматургія кінця ХХ – початку ХХІ століття.
4. Етапажність «Покоління Порно» П. Юрека.
5. П'єси й режисура Т. Слободзянека.

Самостійна робота:

Дайте відповіді на питання:

1. Чому польській постмодернізм має певну специфіку в порівнянні з європейським?
2. Назвіть найголовніші теми нової польської прози.
3. Чому такою важливою стає тема повернення до «малої батьківщини»?
4. Розкрийте поняття «міфологізація кресів».
5. Як ви розумієте вислів А.Юревича «*Креси в багатьох серцях пробуджують сентименти...*»?
6. У творах яких польських авторів знайшла відображення ця тема?
7. Назвіть ідейно-художні особливості творчості Ольги Токарчук.

8. У чому своєрідність творчості П. Юрека?

Рекомендована література з теми:

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008.544 s.

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.
6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.

11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1– Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Практичні заняття

Практичне заняття № 1

Тема: Польська література доби Середньовіччя

I. Теоретичні питання:

1. Періодизація польської літератури.
2. Панування латинської мови в державному і культурному житті Польщі.
3. Особливості польського фольклору.

4. Начатки польської літератури, роль Біблії в цьому процесі.
5. Поява світської літератури в 13-14 ст.
6. «Гімн Богородиці» та його культурне значення.
7. Світські твори морально-дидактичного спрямування (анонімна «Пісня про Альберта, вїйта Кракова»).

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Роль перекладів Біблійних книг у розвитку польської літератури.
2. Мовне питання в середньовічній польській літературі.
3. Галл Анонім «Хроніка польська».

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. «Хроніка Яна з Чарнкова» як зразок світської латиномовної літератури доби Середньовіччя.
2. Польський літургічний театр в 13-14 століттях.
3. Начатки польської історичної прози латинською мовою в творах Галла Антоніма, Вінцента Кодлубея.

Практичне заняття № 2.

Тема: Польська література доби Відродження

I. Теоретичні питання:

1. Книгодрук та розвиток літератури в Польщі.
2. Поява польськомовної літератури. Бернат з Любліна як фундатор літератури національною мовою («Рай душі» , «Життя Езопа»).
3. Розвиток польської літературної мови, роль біблійного перекладу. «Біблія королеви Софії».
4. Польськомовна релігійна поезія та її вплив на розвиток національної мови (Плач Пречистої Діви під Хрестом, Легенда про Святого Алексія, вірші Владислава з Гельньова та ін.).

5. Ян Кохановський – найвидатніший поет польського Ренесансу. Жанрово-стилістичні особливості його поезій (збірка «Пісні Яна Кохановського», «Трени» («Плачі»).
6. Творчість М. Рея як відображення національної специфіки ренесансної літератури у Польщі.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Поява громадянської та любовної лірики в епоху Відродження.
2. Концепція сарматства Міцея з Мехова.
3. Латинська проза 15 століття: Ян Длугош «Історія Польщі», Ян Остроруг «Меморіал».
4. Книгодрук та розвиток літератури в Польщі.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Марцін Бельський – польський публіцист і історик.
2. Пйотр Скарга – католицький полеміст, проповідник, освітянин (П. Скарга «Kazania sejmowe»).
3. Полемічний характер творів І. Вишенського, М.Смотрицького, Зизанія та інших діячів на захист православ'я.
4. Віршована драма М. Рея (шість тисяч віршів) – «Життя Іосифа».

Завдання 3. Виразно прочитайте уривки з твору М. Рея «*Żwierzyniec, w którym rozmaitych ludzi, zwierząt i ptaków kształty, przypadki i obyczaje są właśnie wpisane*» («Звіринець, в якому різних людей, тварини і птахів особливості, випадки і звичаї власне записані»). Прокоментуйте їх.

1). *Już ty kołac jako chcesz botem podkowanym,
Już sie więc tam przypatruj ścianam malowanym,
Biegaj za nastołkami a polewki chwataj,
A jako kędy możesz, tak swe szczęście lataj,
Jam już tak doma siedząc obrał sobie pokój,*

*Bogum wszystko poruczył, ty tam, z kim chcesz, rokuj,
Bo tak słyszę, iż ten Pan przed wszystkimi płuży,
A nikt na żadnym królu więcej nie wysłuży.*

2) O Lutrze

Pan z nieba za jeden dzień tysiąc lat szacuje,
A długo, niż możnaść swą, czeka, okazuje,
Aleć tu i cirpliwość długo święta była,
Iż się tak w szczyrych plotkach jego chwała ćmiła.
Aż nie mogła wycirpieć możnaść święta jego
I pobudził człowieka według zdania swego,
Marcina z Witemberku, doktora zacnego,
Który wyniósł na światło sławną chwałę jego.

Завдання 4. Знайдіть в уривках з творів М. Рея повтори і звертання.

- 1) *«Gdy już wiemy, jako szkodliwy jest gniew, tedy sie trzeba starać, jako a czym ji w sobie miarkować mamy. Pirwsze, wtóre, trzecie, czwarte lekarstwo na gniew».*
- 2) *«Odpuść, bracie!», «Płaczesz, a to wiem pewnie, nie rozumiesz czemu...».*

Завдання 5. Знайдіть у перекладі Я.Кохановського Псалмів Давида («Psałterz Dawidów») експресивно забарвлену лексику.

PSALM 51 (fragmentsy)

*Boże w miłosierdziu swoim nieprzebrany,
U Twych nóg upadam ja, człowiek stroskany;
Smiłuj się nade mną, zetrzy moje złości,
Omy j mię, oczyść mię z moich wszeteczności!
Odwróć od mych grzechów surową twarz swoje
Ani chciej pamiętać na nieprawość moje;
Stwórz we mnie, mój Panie, serce bogobojne,
A w oziębłych piersiach myśli wskrześ przystojne!*

Практичне заняття № 3

Тема: Бароко в польській літературі

I. Теоретичні питання:

1. Поняття Бароко. Бароко як творчий метод, напрям та стильова система.
2. Міколай Семп Шажинський та Себастьян Грабовецький як найвидатніші представники польської метафізичної поезії.
3. Поетична творчість Самуеля Твардовського як художнє осмислення польської історії та античної міфології.
4. Театр і драматургія польського барокко:
 - а) куртуазний та шкільний театри в Польщі епохи Бароко;
 - б) католицько-езуїтський та протестантський шкільний театри;
 - в) дидактична спрямованість шкільного театру, німецькі джерела шкільного театру.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Міщанська лірика (ідилії Шимона Шимоновича, Йосифа Бартоломея Зиморовича, Шимона Зиморовича).
2. Сатири Кшиштофа Опалінського, їхнє спрямування.
3. Совіжальська література. Сарматська стихія та сатира в творчості Вацлава Потоцького.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. «Готфрид», або «Визволений Єрусалим» у перекладі Петра Кохановського як літературна подія.
2. Життя і творчість Яна Анджея Морштина.
3. Життя і творчість Даніеля Наборовскі.
4. Життя і творчість Матея Казимира Сарбевського.

Завдання 3. Виразно прочитайте сонет Міколая Семп Шажинського. Як описана людина, її переживання і почуття.

Sonet 1

O krytkości i niepewności na świecie żywota człowieka

Ehej, jak gwałtem obrotne obłoki

I Tytan prętki lotne czasy pędzą,

A chciwa może odciąć rozkosz nędzą

Śmierć – tuż za nami spore czyni kroki.

A ja, co dalej, lepiej cień głęboki

Błądyw mych widzę, ktyre gęsto jędzą

Strwożone serce ustawiczną nędzą,

I z płaczem ganię młodości mej skoki.

O moc, o rozkosz, o skarby pilności,

Choćby nie darmo były, przedsie szkodzą,

Bo naszą chciwość od swej szczęśliwości

Własnej (co Bogiem zowiemy) odwodzą.

Niestale dobra. O, stokroć szczęśliwy,

Ktyry tych cieniwy wczas zna kształt prawdziwy!

Ty mnie przy główą, przez przeziębienie

Będę wojował i wygram statecznie.

Завдання 4. Виразно прочитайте вірш Даніеля Наборовського. Знайдіть експресивні засоби в творі.

LOW

Cicho, cicho, Kupidynie,

Tu w tej zielonej krzewinie

Lub pada, lub słońce wschodzi,

Śliczna łani się przechodzi.

*Wej, trop świeży!
Serce czuje,
Że gdzieś poblizu żyruje.
Weźmi łuk i prętkie strzały:
Teraz strzelaj, Kupidynie,
O ślepy Wenery synie!
Coś uczynił najlepszego?
Ono, ono, zwierz zuchwały!
Mnieś postrzelił, a prętkiego
Zwierzaś chybił; on przez szkody
Przez gęstwy gdzieś i przez wody
Przepadł i nie masz nadzieje,
Że się wróci do tej knieje.
Ja z łowu, łowczy ubogi,
W sercu niosę postrzał srogi.*

Завдання 5. Поширте афоризм Б. Зиморовича власними роздумами: «*Solus amor patriae ratione valetior omni*» – «Тільки любов до батьківщини визначає вартість кожного». Ви можете погодитися чи спростувати точку зору поета.

Практичне заняття № 4

Тема: Польська література часів Просвітництва

I. Теоретичні питання:

1. Просвітництво як культурна програма в рамках «старопольської літератури». Французький вплив на польське Просвітництво.
2. Активна участь католицької церкви в поширенні просвітницьких ідей.
3. Культурно-освітня реформа Станіслава Конарського.
4. Формування польської журналістики та публіцистики в XVIII столітті.

5. Оригінальність польської прози 1-го періоду Просвітництва (М. Матушевич, К. Несецький, Б. Хмельовський).
6. Польська драматургія початку XVIII століття.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Занепад бароко та феномен Юзефа Баки.
2. Література «станіславського» періоду».
3. Література «постстаніславського» періоду та занепад Просвітництва.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Творчість Адама Нарушевича.
2. Визначні публіцисти «постстаніславського» періоду (Станіслав Сташиц, Гуго Колонтай, Францішек Єзерський).
3. Особливості поезії Станіслава Трембецького.

Завдання 3. Прочитайте виразно байки І.Красіцького. Чи співчуває автор людині і природі чи лише критикує?

POTOK I RZEKA

*Potok, z wierzchołka góry lecący z hałasem,
Śmiał się z rzeki; spokojnie płynęła tymczasem.
Nie stało wód u góry, gdy śniegi stopniały,
Aż z owego potoka strumyk tylko mały.
Co gorsza, ten, co zaczął z hałasem i krzykiem,
Wpadł w rzekę i na koniec przestał być strumykiem.*

SZCZUR I KOT

*«Mnie to kadzą» – rzekł hardzie do swego rodzeństwa
Siedząc szczur na ołtarzu podczas nabożeństwa.
Wtem, gdy się dymem kadził zbytecznych zakrztusił,*

Wpadł kot z boku na niego, porwał i udusił.

BRYŁA LODU I KRYSZTAŁ

Bryła lodu spłodzona z kałuży bagnistój

Gniewała się na kryształ, że był przeźroczysty.

Modli się więc do słońca. Słońce zajaśniało,

Szklni się bryła, ale jej coraz ubywało;

I tak, chcąc los polepszyć niewczesnym kłopotem,

Stajała, wsiąkla w bagno i stała się błotem.

Завдання 4. Як описана Софія Потоцька в уривку з ліро-епічної поеми Трембіцького «Zofijówka» («Софіївка»)?

...i ją właśnie czyni największą ozdobą tej ziemi...

Lecz te miejsca, Sofijo, więcej zdobisz sama,

podobniejsza niebiankom niż córkom Adama.

A póki między rodem ludzkim raczysz gościć,

Pół świata czić cię będzie, drugie pół zazdrościć.

Завдання 3. Знайдіть і зачитуйте уривки з дидактичної поеми в прозі «Ród ludzki» («Людський рід») Станіслава Сташица, в яких публіцист таврував кріпацтво.

ZYSKI Z HANDLU LUDŹMI

«Spotykam targowice ludzi! Ci pędzą stada kobiet, ci prowadzą kupami chłopów, wielu same dzieci odebrane rodzicom. Na targowicy stoją razem z bydłem powiązani do kobylic ludzie. Na jednych zawieszony opis wieku i umiejętności. Na drugich wisi cena. Na tych: „pięciu chłopów za jednego konia”. Na innych: „brak, dla przydatku”. Na wrotach większego zagrodzenia: „pięć tysięcy z chłopskich matek zrodzonych po sto złotych za głowę”. Było wielu z napisem, a tych cena była największa: „zupełny rzezaniec”. Przy targowicy były place, tam gdzie kupujący

obnażają, macają, przepędzają ludzi, każą im stukać, krzyżować się, giąć i dźwigać. Prócz pożytków, jakich chciwość w handlu ludźmi szukała, wymyślała jeszcze nad nimi po polach nieskończone srogości przy robociźnie».

Практичне заняття № 5-6

Тема: Польський романтизм у світовому контексті

I. Теоретичні питання:

1. Основна спрямованість духовного поршуку епохи. Резонанс наполеонівських війн. Наполеон і Польща.
2. Естетика романтизму та його художня програма.
3. Програмні ідеї польських романтиків. Проблема народності в польському романтизмі, її національна специфіка.
4. Найвидатніші представники польського романтизму: Адам Міцкевич, Юліуш Словацький, Зигмунт Красінський, Ципріан Норвід, Юзеф Красевський.
5. Лірика та балади А. Міцкевича.
6. Історичні поеми А. Міцкевича «Гражина» та «Конрад Валленрод», драматична поема «Дзяди».
7. «Пан Тадеуш» А. Міцкевича як національна епопея.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Своєрідність інтерпретації романтичних мотивів у польській літературі.
2. Зображення природи і кохання в польському романтизмі.
3. Польський романтичний орієнталізм як засіб створення місцевого колориту драматичної поеми А. Міцкевича «Дзяди».

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Специфіка польських інтерпретацій типу романтичного героя (байронічний герой, герой-вертер, герой-валенрод, романтичний провидець, герой-юнак).
2. Життєвий і творчий шлях Юзефа Красєвського.
3. Адам Міцкевич і Україна.

Завдання 3. Прочитайте виразно вірш А.Міцкевича «Романтичність» з епіграфом В.Шекспіра. Це відповідь поета на конфлікт між романтиками і класицистами як важливий літературний аргумент на користь романтизму. Яку позицію відстоює автор?

ROMANTYCZNOŚĆ

Methinks, I see... where?

– *In my mind's eyes.*

Shakespeare

Zdaje mi się, że widzę... gdzie?

Przed oczyma duszy mojej.

Słuchaj, dziewczeczko!

– *Ona nie słucha* –

To dzień biały! to miasteczko!

Przy tobie nie ma żywego ducha.

Co tam wkoło siebie chwytasz?

Kogo wołasz, z kim się witasz?

– *Ona nie słucha.*

To jak martwa opoka

Nie zwryci w stronę oka,

To strzela wkoło oczyma,

To się łzami zaleje;

Coś niby chwyta, coś niby trzyma;

Rozplącze się i zaśmieje.

Завдання 4. Прочитайте «Oda do młodości» А.Міцкевича, адресовану молоді.

Якою поет хоче бачити молодь?

Młodości! tobie nektar żywota

Natenczas słodki, gdy z innymi dzielę:

Serca niebieskie poi wesele,

Kiedy je razem nić powiąże złota.

Razem, młodzi przyjaciele!...

W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele;

Jednością silni, rozumni szalem,

Razem, młodzi przyjaciele!...

I ten szczęśliwy, kto padł wśród zawodu,

Jeżeli poległym ciałem

Dał innym szczebel do sławy grodu.

Razem, młodzi przyjaciele!...

Choć droga stroma i śliska,

Gwałt i słabość bronią wchodu:

Gwałt niech się gwałtem odciska,

A ze słabością łamać uczmy się za młodu!

Завдання 5. У чому особливість «Кримських сонетів» («Sonety krymskie»)?

Як описує поет тишу на морі? Знайдіть метафори.

CISZA MORSKA

Na wysokości Tarkankut

Już wstążkę pawilonu wiatr zaledwie muśnie,

Cichymi gra piersiami rozjaśniona woda;

Jak marząca o szczęściu narzeczona młoda

Zbudzi się, aby westchnąć, i wnet znowu uśnie.

*Żagle, na kształt chorągwi gdy wojnę skończono,
Drzemią na masztach nagich; okręt lekkim ruchem
Kołysa się, jak gdyby przykuty łańcuchem;
Majtek wytchnął, podróżne rozśmiało się grono.
O morze! pośród twoich wesołych żyjątek
Jest polip, co śpi na dnie, gdy się niebo chmurzy,
A na ciszę długimi wywija ramiony.*

Завдання 6. Чому поему А.Міцкевича «Dziady» називають «аморфною драмою»?

Практичне заняття № 7-8

Тема: Рух від романтизму до реалізму в 1 половині 19 століття в світовому контексті

I. Теоретичні питання:

1. Проблема творчого методу польських письменників 1-ї половини XIX століття.
2. Красінський як третій «віщий» поет Польщі.
3. Проблематика лірики Т. Ленартовича.
4. Романтизм і реалізм у польській прозі рубежу XVIII –XIX століть.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Концепція людини і суспільства в драматургії А. Фредро.
2. «Українська школа» в польському романтизмі.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Художній світ поета Ц. К. Норвіда.
2. Поезія В. Сирокомлі як романтичний самовираз ліричного Я.
3. Драматургія З. Красінського як містичне осмислення невдач польського визвольного руху («Небожественна комедія», «Іридін»).

Завдання 3. Як у «Psalmy Przyszłości» («Псалмах майбутнього») зображено образ Польщі?

Wszystko nam dałeś, co dać mogłeś, Panie,

Z skarbu wiecznego miłościwej łaski!

Tysiącoletnie dałeś panowanie,

Ubrane w śnieżne, przechrześcijańskie blaski

Nadeuropejskiej cnoty!

– Twego Syna Dałeś nam pierwszym w świeckie wpoić dzieje

– Z Polski – ojczyzna w przeszłości jedyna,

Co z piersi miłość, a nie rozbój, sieje;

Co mieczem – tylko świat ewangeliczny,

Gardzi grabieżą – nie garnie zdobyczy

– Spaja się z braćmi – a dumnych roztrąca,

Lecz i tych jeszcze w jawnym świetle słońca!

Teraz gdy rozgrzmiał się już sąd Twój w niebie.

Ponad lat zbiegłych dwoma tysiącami,

Daj nam, o Panie, świętymi czynami

Śród sądu tego samych wskrzesić siebie!

Завдання 4. Чому мотив «життя – це театр» з відомого афоризму В. Шекспіра: «Світ – це театр, а люди – актори, що по черзі з'являються і зникають» – може бути ілюстрацією до творчості Норвіда?

Завдання 5. Який головний образ фігурує у вірші «Ріого» («Перо»)? Знайдіть метафори.

O, pióro! Tyś mi żagleń anielskiego skrzydła

I czarodziejską zdrojów Mojżeszowych łaską,

– Tylko się w tęczowane barwiąc malowidła,

Nie bądź papugą uczyć ani marzeń kraską

– *Sokolim prawem wichry pozagarniaj w siebie,
Nie płowiej skwarem słońca i nie ciemniej słońcu;
Dziki i samodzielne, sterujące w niebie,
Do żadnej czapki klamrą nie przykuj się złotą.*

Завдання 6. Ознайомтеся з характеристикою Фредро-комедіографа, зробленою Ч. Мілошем. Чи погоджуєтеся ви з нею. Висловіть власні міркування. *«Fredro nie troszczył się o żadną tezę; był po prostu opranowany demonem śmiechu. W przeciwieństwie do osiemnastowiecznych pisarzy komediowych, którzy postaci ujmowali jako typy, Fredro budował je jako temperamenty, indywidualizując je, czyniąc je rzeczywiście pełnymi życia, a aktorowi pozostawiał sporo możliwości w odgrywaniu danej roli, dzięki gestom, drobnym charakterystycznym znakom, szczegylnym tikom».*

Практичне заняття № 9-10

Тема: Позитивізм у польській літературі

I. Теоретичні питання:

1. Зміна суспільної науково-освітньої парадигми в Польщі й орієнтація на позитивне знання в 2-й половині XIX століття.
2. Загострення проблеми «Мистецтво і життя». Програма «співробітництва всіх поляків».
3. Позитивізм, його антиромантичне спрямування. Орієнтація на «реальний світ». Позитивізм і реалізм.
4. Проблематика позитивістської критики. Відомі польські критики епохи позитивізму.
5. Творчість Е. Ожешко. Селянські мотиви її новел.
6. Роман «Cham» (Хам) Е.Ожешко як показ зіткнення двох систем цінностей.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Синкретичний характер польського позитивізму.
2. Варшавський позитивізм як ідеологічний і літературний рух.
3. Проблематика польської публіцистики цієї пори (дихотомія «свій – чужий»; асиміляція українства та єврейства; жіноча емансипація).
4. Питання жіночої емансипації у творах Е. Ожешко.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Ідеалізація емансипованої жінки як одне з гасел Варшавського позитивізму.
2. Юліан Охорович (Julian Ochorowich) – мислитель позитивістського спрямування серед учених молодого покоління.
3. Цикл статей А. Свентоховського і Л. Мікульського «Праця біля підвалин» – програмне гасло позитивістів.
4. Поетизація повстання 1863 року в циклі Е. Ожешко «Gloria victis».
5. Мотив належної освіти жінки в новелі «Panna Antonina» (Панна Антоніна).

Завдання 3. Прокоментуйте думку Юліана Охоровича (Julian Ochorowich), мислителя позитивістського спрямування: *«Ми не знаємо, як далеко може зайти наука і саме тому не перебільшуймо про майбутнє. Немає в позитивізмі жодної недоторканної поваги, жодної догматичної довіри певній особі. Кожен визнає, що може помилитись, і гіпотези, які він висуває, не вважає за остаточне, беззаперечне слово науки».*

Завдання 4. Чи свідчить цей вислів Юліана Охоровича про його здатність до наукового прогнозування: *«Po telefonie i telegrafie musimy wynaleźć telefoton albo telefotoskop, to jest przyrząd telegraficzny do widzenia z odległości»* (czasopismo Kosmos, 1878).

Завдання 5. Прочитайте уривки з новели Е. Ожешко «Tadeusz» (Тадеуш). Як авторка описує типовий день селянської родини? Чи виписані деталі?

- 1) *«Chwedora, żona parobka Klemensa, zamiotła glinianą podłogę izby, śmiecie zgarnęła do kąta, nie myśląc wcale o wyrzucaniu ich za próg, obierzyny kartofli wsypała do cebrzyka, napelnionego pomyjami, a umieściwszy pod ławą to pożywienie, przeznaczone dla krowy, drewnianą deską zasunęła otwór pieca, w którym dwa spore garnki zawierały zgotowany już obiad dla niej i dla jej rodziny».*
- 2) *«Nad kipiącym morzem kwitnącego, miłosnego, rozśpiewanego, olśniewającego życia, wznosił się z jednej strony cienisty ganek dworski, z drugiej kapliczka ze świętym posągiem. Przed gankiem, kobieta rwąca róże i gieorginie zdala świeciła licem i rękami białymi jakoby śnieg. W niszy kapliczki, korona świętego posągu jaśniała i promieniała jak zawieszona w powietrzu gwiazda świetna i nieruchoma».*

Практичне заняття № 11-12

Тема: Польська модерна література в світовому контексті

I. Теоретичні питання:

1. Польська література кінця XIX – початку XX століть у контексті розвитку європейського красного письменства.
2. Поезія, проза, театр і драма «Молодої Польщі».
3. Життя і творчість Я. Каспровича.
4. Зображення людини і світу в ліриці Казімежа Тетмаєр-Пшерва.
5. Життєвий і творчий шлях Владислава Реймонт. Епічний цикл у чотирьох томах «Chłopi» («Селяни») як панорама життя польських селян.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Своєрідність неоромантизму в літературі «Молодої Польщі».
2. Головні постулати сучасного мистецтва в програмному маніфесті С. Пшибишевського.

3. Ідейно-естетична програма «Молодої Польщі».
4. Поетична збірка «Dzień duszy» («День душі») — ключовий мотив поетичної творчості Л.Стаффа.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Жанрові домінанти специфіки драми С. Виспянського «Весілля».
2. Перший поет покоління «Молодої Польщі» – Казімеж Тетмаєр-Пшерва (Kazimierz Przerwa-Tetmajer).
3. Л. Стафф – «поет трьох поколінь» – млодопольського, міжвоєнного і повоєнного.
4. Драматургія Габріелі Запольської. Трагікомедія «Мораль пані Дульської».

Завдання 3. Хто був автором програмного маніфесту «Молодої Польщі»? Кому належить першість вживання поняття «Молода Польща»?

Завдання 4. За який твір В. Реймонт отримав Нобелівську премію? Чому цей твір так високо оцінили?

Завдання 5. Прочитайте виразно вірш Казімеж Тетмаєр-Пшерва. Чи відчутні в ньому традиції романтизму?

KONAJ, ME SERCE...

*Konaj, me serce – po co żyć ci dalej?
Żadne z twych pragnień nigdy się nie iści –
wrze j, aż cię ogień wewnętrzny przepali,
i uschnij, na kształt oderwanych liści.
Milcz i umieraj. Pleześ to razy
zadrgało próżno; klątwy ileżkrotne
na twe szalone rzucałeś ekstazy,
i znów milczało – dumne i samotne.
Ale tej nocy posępnej i sennej*

*nie zdołasz milczeć, szal buntu cię zrywa,
z milczenia twego powstajesz Gehenny,
na ustach twoich drga klątwa straszliwa...
Gdyby ta klątwa zmieniła się w gromy,
skały się skruszą i spłomieni morze,
zadrży sklep niebios wiecznie nieruchomy,
gwiazdy zeń runą w przepaść...*

Практичне заняття № 13-15

Тема: Література II Речі Посполитої та часів становлення ПНР

I. Теоретичні питання:

1. Соціально-історичні чинники розвитку польської літератури в міжвоєнне двадцятиліття.
2. Розвиток польської поезії міжвоєнного двадцятиліття.
3. Проза міжвоєнного двадцятиліття.
4. Польська література в повоєнну добу. Особливості розвитку прози, поезії і драматургії.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Соціально-культурна політика Польщі в 30-ті роки.
2. Літературне життя Польщі 30-х років ХХ століття.
3. Творчість Кшиштофа Бачинського.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Літературна діяльність поетичної групи «Skamander» («Czyhanie na Boga» Юліана Тувіма, «Oktostychy» Ярослава Івашкевича, «Sonety» Антонія Слонімського, «Wiosna i wino» Казімежа Вежинського, «Karmazynowy roemant» Яна Лехоня).

2. Іронічна поезія Юліана Тувіма (Julian Tuwim): поетичні збірки «Сократ, який танцює», «Сьома осінь», «Бал в опері».
3. Розмаїття ідейно-художніх пошуків і жанрово-стильових форм польських прозаїків міжвоєнного двадцятиліття (Зоф'я Налковська, Анджей Струг, Стефан Жеромський).
4. Зміни умов і обставин життя шляхетської родини в 19 — початку 20 століття в тетралогії Марії Домбровської «Noce i dnie» («Ночі і дні»).

Завдання 3. Прочитайте уривок з новели Б.Шульца «Sklepy cynamonowe» («Цинамонові крамниці»). Як автор інтерпретує природу?

"W sobotnie popołudnia wychodziłem z matką na spacer. Z półmroku sieni wstępowało się od razu w słoneczną kąpiel dnia. Przechodnie, brodząc w złocie, mieli oczy zmrużone od żaru, jakby zalepione miodem, a podciągnięta górna warga odsłaniała im dziąsła i zęby. I wszyscy brodzący w tym dniu złocistym mieli ów grymas skwaruj gdyby słońce nałożyło swym wyznawcom jedną i tę samą maskę — złotą maskę bractwa słonecznego; i wszyscy, którzy szli dziś ulicami, spotykali się, mijali, starcy i młodzi, dzieci i kobiety, pozdrawiali się w przejściu tą maską, namalowaną grubą, złotą farbą na twarzy, szczerzyli do siebie ten grymas bakchiczny — barbarzyńską maskę kultu pogańskiego...."

Практичне заняття № 16-18

Тема: Література ПНР у світовому контексті

I. Теоретичні питання:

1. Стан польської літератури в повоєнну добу.
2. Тематика польської літератури першого повоєнного десятиліття. Тема війни і життя села (твори прозаїків «соціалістичного реалізму»: К. Брандис роман «Громадяни», І. Неверлі роман «Хлопчина з Сальських степів», О. Сцибор-Рильський роман «Вугілля»).
3. «Транс-Атлантика» В. Гомбровича: полеміка з польською національнокультурною традицією.

4. Проблеми гуманізму і свободи в «Щоденнику» В. Гомбровича.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Суперечності польського літературного життя в перші десятиліття після Другої світової війни.
2. Основні віхи життєвої і творчої біографії В. Гомбровича.
3. Світоглядні й художньо-естетичні принципи В.Гомбровича, заявлені в його «Щоденнику».

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. «Фердидурке» як гротексно-сатиричний екзистенційний роман.
2. Персонажі «Фердидурке» в трагікомічних і абсурдних поневіряннях між незрілістю та зрілістю.
3. Художній експеримент і стилістична майстерність роману Вітольда Гомбровича «Транс-Атлантик».

Завдання 3. Прочитайте. Хто автор цих слів?

«На шістдесят першому році життя, — писав він у "Щоденнику" за 1966 рік, — я здобув те, що нормальний чоловік має десь у тридцять років: родинне життя, помешкання, песика, котика... А крім того, без сумніву (адже все про це свідчить), я став "письменником". Кумедна історія, яка тяглася чудернацько й невиразно від ранньої молодості крізь усе моє життя, врешті набрала барв. І от я — письменник...»

Завдання 4. Чи підтверджує Гомбрович своєю творчістю власний вислів:

«Не слід вважати, що письменник – спокійна, сублімована істота, величний дух, який повчає з висоти свого таланту, чим є Добро і Краса, він лише митець, який перетворює власні комплекси у цінність культури?»

Завдання 5: Проілюструйте на прикладах творів В. Гомбровича вислів про нього Є. Яжемського: «...бунтівник, блюзнір, що висміює традиційні ідеали і пропонує полякам нову форму існування».

Практичне заняття № 19-21

Тема: Польська література 1960-1980-х років

I. Теоретичні питання:

1. Конформістська, опозиційна, еміграційна течії польської літератури соціалістичної доби.
2. «Покоління-56» в польській літературі.
3. «Покоління-68» («Нова хвиля») в польському літературному житті 1968–1976 років.
4. Поетична спадщина Віслави Шимборської.
5. Наукова фантастика і футурологія С. Лема.
6. Філософські, моральні та соціальні проблеми, підняті в романі С. Лема «Solaris» («Соляріс»).
7. Польська есеїстика і літературна критика 1960-1980-х років.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Художньо-естетична позиція «Покоління-56».
2. Поети «Нової Хвилі» і проблема стану мови в сучасному польському суспільстві.
3. Життєвий і творчий шлях С. Лема.
4. Збірка фантастичних новел «Dzienniki gwiazdowe Ijona Tichego» («Зоряні щоденники Йона Тихого») як спроба саркастичного осмислення світу.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Фольклорні мотиви, тема природи, предметів повсякденного життя в поезії Тадеуша Новака.
2. Інтертекстуальність як головна риса поезії З. Герберта.
3. Науково-фантастичні оповідання «Sezam» («Сезам»), «Oblok Magellana» («Зоряні щоденники»), «Inwazja z Aldebarana» («Вторгнення з Альдебарана»).

Завдання 3. Точно й лаконічно про творчість поета К. Гальчинського висловився Л. Стафф у чотиривірші «*Galczyński*» зі збірки «*Dziewięć tuż*». Проілюструйте цю думку прикладами з творів поета.

Pokazałeś w wesolej herezji

Przez swe fraszki fiołkowe i gęsie,

Ile jest nonsensu w poezji

I ile poezji w nonsensie».

Практичне заняття № 22-24

Тема: Література сучасної Польщі (1989 рік - початок 21 століття)

I. Теоретичні питання:

1. Особливості культурного і літературного життя Польщі після 1989 року.
2. Феномен «масової літератури» в Польщі.
3. Розвиток сатиричної прози в новій польській літературі (Яцек Качмарський в повісті «Автопортрет з пройдисвітом», Кшиштоф Марія Залуський «Шпиталь Полонія», Єжи Пільха «Список наложниць», Януш Рудницький «Холодний світ» та ін.).
4. Роман Т.Конвіцького «Czytało» («Чтиво») – критика абсурдності і хаосу світу кінця XX століття.
5. Творчість Іоанни Хмелевської – королеви польської детективної історії.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Феномен антикультури в межах масової культури.
2. «Traktat o łuskaniu fasoli» («Трактат про лuskanня квасолі») – трагедія маленької людини, яка намагається вижити в добу тоталітаризму.
3. Особливості творчої манери І. Хмелевської.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Розвиток сатиричної прози в новій польській літературі (Яцек Качмарський в повісті «Автопортрет з пройдисвітом», Кшиштоф Марія Залуський «Шпиталь Полонія», Єжи Пільха «Список наложниць», Януш Рудницький «Холодний світ» та ін.).
2. Польська дослідниця Малгожата Яцино («Культура індивідуалізму») про нові ціннісні орієнтири людини постмодерної доби.
3. Динаміка, інтрига, загадковість, пошук правди в романі Катажини Грохолі «Zranić marionetkę».

Завдання 3. За що Іоанна Хмелевська отримала титул королеви польської детективної історії?

Завдання 4. Укажіть формальну дату виникнення нової ери в польській історії і культурі.

Практичне заняття № 25-27.

Тема: Своєрідність польського постмодернізму

I. Теоретичні питання:

1. Постмодернізм у польській культурі.
2. Загальний огляд творчості представників «Покоління 1960-х».
3. Життєвий шлях і творчі доробки Ольги Токарчук. Автобіографічний твір «Дім денний, дім нічний».
4. Основні тенденції розвитку польської поезії постмодерної доби.
5. Польська драматургія кінця ХХ – початку ХХІ століть.

6. Творчість представника «нової» польської прози Вітольда Хорвата.

II. Завдання:

Завдання 1. Підготувати реферати на теми:

1. Входження нового покоління в життя і в літературу як одна з головних тем нової прози.
2. Повернення нового покоління письменників до теми «малої батьківщини».
3. Два аспекти проблеми «кресів» у новітній польській літературі.
4. Специфіка польської драматургії кінця XX – початку XXI століть.

Завдання 2. Підготувати презентації на теми:

1. Проза нового покоління письменників – «покоління 1960».
2. Тема «кресів» у творах А. Юревича («Ліда»), А. Стасюка («Галицькі повісті», «Дукля») та ін.
3. Психологічна повість В. Хорвата «Seans» про долі різних поколінь поляків.
4. Тип ліричного героя, який відкидає традиції громадянської поезії в ім'я приватного життя й інтимних переживань, у збірках віршів Яцека Подсядло та Марчіна Светлицького.

Завдання 4. Чи погоджуєтеся ви з думкою української дослідниці Тетяни Хайдер? Назвіть найвідоміші твори цього письменника.

«У творах Е. Редлінського ми дійсно потрапляємо у різновекторний культурно, а інколи навіть історично, текстовий простір, де герої ніби існують у багатовимірному, проте уявному світі. І цей уявний світ часто-густо конфронтований зі світом реальним, що й створює площину різнопланових конфліктів (морально-етичних, політичних, конфлікту поколінь тощо)».

Завдання 5. Ольга Токарчук стверджує, що між класичним романом й сучасною його модифікацією є суттєва різниця: *«Томасові Манну пощастило більше, він зміг ідеально впорядкувати все у своїх текстах, сцену за сценою, героя за героєм, кульмінацію за кульмінацією, але я живу в іншій дійсності, зі*

мною нічого послідовного і впорядкованого не відбувається, навпаки, я постійно мушу перескакувати з теми на тему, зі слухання радіо на розмову по мобільному, міняти настрої і стани, подорожувати. Чому з цього не можна створити розповідь, яка буде зрозумілою для тих, хто живе у такому ж світі і відчувається схоже? ... Бо не можна повернутися сьогодні до писання романів за зразком 19 століття».

Укажіть особливості ідіостилю письменниці.

Завдання 6. Письменники і літературні критики дуже схвально відгукнулись про повість «Seans» В.Хорвата. Чому вони назвали цю повість кращим зразком нової польської літератури?

- 1) Томаш Лада: *«Нарешті-то в нашій країні з'явився хтось, хто пише книги для простих людей».*
- 2) Петро Адамчевський: *«Seans» - це найкраща книга, яку за багато років вдавалося мені тримати в руках. Це не ігри і не забави, не формальні прийоми, не постмодернізм, це література».*
- 3) Томаш Чіхонь: *«Такої повісті у нас ще не було. Вітольд Хорват створив величезну багатосюжетну історію».*

ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

1. Загальний огляд творчості представників «Покоління 1960-х».
2. Адам Міцкевич і Україна.
3. Дайте розгорнуту відповідь на питання. Чому мотив життя як театру і відомий вислів В. Шекспіра: *«Світ – це театр, а люди – актори, що по черзі з'являються і зникають»* – може бути ілюстрацією до творчості Норвіда?

Варіант 2

1. Основні тенденції розвитку польської поезії постмодерної доби.
2. Ф.Заблоцький та Ю. Немцевич як представники патріотичної лірики рубежу 18-19 століть.
3. Поширте афоризм Б. Зиморовича власними роздумами. Ви можете погодитися чи спростувати точку зору поета. *«Solus amor patriae ratione valetior omni»* – *«Тільки любов до батьківщини визначає вартість кожного»*.

Перелік літератури, якою можна користуватися під час підготовки до практичних занять та модульних контрольних робіт

Основна:

1. Абрамович С., Кеба О., Стахнюк Н. Історія польської літератури: Цикл лекцій. К.: ВД Д.Бураго, 2019. 620 с.
2. Абдуллабекова Гюляр Гасан гызы. Современная польская литература: Уч. пос. Баку: БСУ, 2010. 279 с. URL: http://www.anl.az/el_ru/a/ag_spl.pdf
3. Miłosz Cz. Historia Literatury Polskiej do roku 1939. Przełożyła M.Tarnowska: Kraków : Wyd-wo ZNAK, 1993. 526 s.
4. Tomkowski J. Dzieje Literatury Polskiej. Warszawa : ŚwiatKsiążki, 2008. 544 s.
5. Borowski Andrzej. Renesans. Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2002. 378 s.
6. Hernas Czesław. Barok. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1980. 668 s. (і пізніші перевидання).
7. Klimowicz Mieczysław. Oświecenie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 1972. 548 s. (і пізніші перевидання).
8. Sajkowski Alojzy. Barok. Warszawa: Wyd-wa szkolne i pedagogiczne, 1987. 420 s.
9. Ziomek Jerzy. Renesans. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1980. 556 s. (перевидання – Literatura Odrodzenia).

Додаткова:

1. Радишевський Р. Сарматсько-роксоланська етикетна поезія XVII століття в культурному просторі українсько-польського пограниччя. Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. IV. К., 2003. С. 29–49.
2. Хинчевська-Геннель Т. Україна – Польща у XVII столітті: разом чи окремо // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. К., 2003. С. 36 – 43.
3. Петрухіна Л. Е. Історія польської літератури: Конспект лекцій і завдання. Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 2006. 215 с.
4. Lewińska S. Literatura polska. Lwiw: Світ, 1996. 152 с.
5. Bartelski L. M. Polscy pisarze współcześni. 1939—1991: Leksykon. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 504 s.

6. Burkot S. Literatura polska. 1939—2009. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe, PWN, 2010. 527 s.
7. Bukowski K. Biblia a literatura polska. Poznań: Pallottinum, 396 s.
8. Gabryś-Sławińska M. Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016. 199 s.
9. Hernas Barok. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1976. 540 s.
10. Klimowicz, M. Oświecenie.–Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. 608 s.
11. Kopciński J. Wybudzanie. Dramat polski. Interpretacje. Warszawa : IBL Instytut Badań Literackich PAN, 2018. 390 s.
12. Libera Z. [et al.] Literatura polska. T. 1 – Warszawa: Uniwersytet Warszawski. Instytut Literatury Polskiej. Wydawnictwo naukowe PWN, 1989–1991.
13. Magryś R. Retoryka polska w dobie Oświecenia. Rzeszów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. 240 s.
14. Markiewicz H. Pozytywizm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1978. 626 s.
15. Michałowska T. Średniowiecze. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 908 s.
16. Przybylski R., Witkowska A. Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009. 655 s.
17. Sobczak P.M. Polscy pisarze wobec faszyzmu, Łódź 2015.
18. Święch J., Nowoczesność. Szkice o literaturze polskiej XX wieku, Warszawa 2006.
19. Ziomek J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1995. 554 s.
20. Żbikowski, P. Podznakiem klasycyzmu. W kręgu świadomości literackiej późnego Oświecenia.–Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, 1989. 253 s.

Интернет-ресурси:

1. Biblioteka literatury Polskiej w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/>
2. Kulturalna Polska / Streszczenia i opracowania lektur: <http://lektury.klp.pl/>
3. Staropolska on line: <http://www.staropolska.pl/>
4. Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl>